

هورمون های جنسی در هر دو جنس ساخته می شوند و در خانم ها این هورمون ها عمدتاً از تخمدان ها ترشح می شوند. دو هورمون اصلی زنانه استروژن و پروژسترون هستند که به طور دوره ای از تخمدان ها ترشح می گردند و وظیفه رشد و آزادسازی تخمک و همچنین رشد لایه داخلی رحم را برای پذیرش جنین به عهده دارند. در یک خانم سالم از ابتدای دوره قاعدگی ماهانه هورمون استروژن از تخمدان ها ترشح شده و پس از آزاد شدن تخمک، هورمون پروژسترون ترشح شده و اثرات هر دوی این ها سبب رشد اندومتر می شود. در صورتی که حاملگی اتفاق بیفتد جنین در داخل اندومتر لانه گزینی می کند و در صورت عدم وقوع حاملگی اندومتر ریزش کرده و خونریزی قاعدگی شروع می شود.

هورمون پروژسترون نقش مهمی در چرخه قاعدگی زنان و توانایی آنها در باروری دارد. بنابراین عدم تولید کافی این هورمون در خانم ها می تواند به مشکلات جدی منجر شود. اهمیت هورمون پروژسترون به قدری است که امروزه می توان این هورمون را به عنوان اولین هورمون جهت درمان مشکلات جنسی و اختلالات هورمونی جنسی در نظر گرفت. در نیمه اول سیکل قاعدگی و قبل از تخمک گذاری میزان پروژسترون در خون زنان پایین است اما با ورود نیمه دوم چرخه قاعدگی (یعنی پس از تخمک گذاری)، سطح هورمون پروژسترون در خانم ها به بیش از دو برابر افزایش می یابد.

سطح پروژسترون در بارداری به بیش از ۲۰۰ برابر افزایش پیدا می کند.

هورمون پروژسترون در حقیقت یک خنثی کننده طبیعی برای استروژن نیز هست؛ به این معنا که به تعادل و خنثی کردن تاثیرات قدرتمند هورمون استروژن اضافی در مردان و زنان کمک می کند. پس یک هورمون تنظیم کننده است.

اهمیت تاثیرات پروژسترون به قدری است که در صورت وجود کمبود پروژسترون در بدن، استروژن به هورمونی خطرناک و غیر قابل کنترل در بدن تبدیل می شود. یکی از مهمترین خطرات آن ایجاد سرطان اندومتر (سرطان رحم) است.

میزان بالای پروژسترون با هیپرپلازی مادرزادی آدرنال در ارتباط است. همچنین بالا بودن پروژسترون خطر ابتلا به سرطان سینه را افزایش میدهد.

علائم پروژسترون زیاد در افرادی که باردار نیستند عبارتند از:

- بروز کیست های تخمدان به طور متناوب
- هایپرپلازی مادرزادی آدرنال
- ابتلا به سرطان تخمدان

کمبود پروژسترون نیز می تواند عواقب زیادی به خصوص در دوران بارداری به همراه داشته باشد چون نقش پروژسترون در بدن بسیار پر رنگ است.

از نشانه های کمبود هورمون پروژسترون می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- عدم وجود قاعدگی
- حاملگی خارج رحمی
- سقط جنین
- عملکرد ضعیف تخمدان
- فشار خون بالا در بارداری (پره اکلامپسی)

آزمایش پروژسترون:

سطح پروژسترون در موارد زیر اندازه گیری میشود:

- بررسی ناباروری
- تعیین زمان تخمک گذاری برای دارو درمانی جهت القای تخمک گذاری
- در صورت وجود علائمی مانند درد شکم و لکه بینی
- شک به بارداری خارج از رحم
- در موارد تهدید به سقط

منابع:

<https://www.yourhormones.info>

<https://www.healthline.com>

<https://www.healthywomen.org>